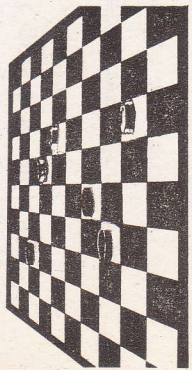

19-1-1991

door
Eric van Dusseldorp

DE STAND die op het diagram staat afgebeeld, kwam ik tot mijn verrassing tegen in „Het Damspel nummer vier“, 1990.

Het blijkt te horen bij een stelling uit een proefschrift van Fred Elgersma ter verkrijging van de graad van doctor in de landbouw- en milieuwetenschappen (wel iets anders dan dammen overigens).

De stelling bij het diagram luidde: „Niet elke stelling is te verdedigen“. Een leuke woordspeling 'Stelling' blijkt hier te zijn: 'Dam-stelling'.

Natuurlijk is niet iedere damstelling te verdedigen, er zijn tienduizenden voorbeelden te bedenken. Maar de diagramstelling is toch wel pregnant. Zwart lijkt zijn stelling normaal te hebben opgebouwd, maar staat niettemin analytisch verloren.

Elgersma geeft als analyse (zwart is overigens aan zet!):

- I. 14-19? 34-30, 33-29, 29-23, 40-34, 45x5 w+
- II. 13-19?, 24x13, 28-23 etc. 2-om-3.
- III. 18-23? 28x19, 29x18 en altijd

Niet iedere stelling is te verdedigen

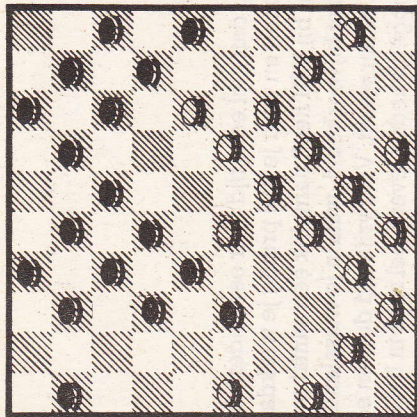
36-31, 34-30, 40x27.

De partijvariant (de stand kwam voor in de partij R. v.d. Beek-G. Leeftang) leidde tot een positioneel debacle voor zwart.

17..., 7-11;

De zet 6-11 maakt weinig verschil.

18. 28-23, 11-16; 19. 41-37, 27-31; 20. 36x27, 22x31; 21. 37-32, 31-36; 22. 42-37, 16-21; 23. 48-42, 6-11; 24. 49-44, 11-16; 25. 33-28, 2-7; 26. 39-33, 7-11; 27. 44-39, 21-27; 28. 32x21, 16x27; 29. 40-35, 11-16; 30. 37-32, 16-21; 31. 45-40, 27-31; 32. 26x37, 21-26; 33. 35-30, 17-21; 34. 40-35, 21-27; 35. 32x21,

• DIAGRAM

26x17; 36. 37-32, 18-22; 37. 42-37, 22-27; 38. 32x21, 17x26; 39. 28-22, ... Zwart gaf het op.

Voor mij was de aanblik van de diagramstand verrassend, aangezien ik amper een week ervoor in **wezen dezelfde stand** op het bord had in de wedstrijd ROG/DJO-TDV tegen K. van Bakel. Uiteraard had ik 't wit (ahum!) en won de partij na 7-11 ook positioneel. Omdat ik dezelfde stand op het bord had, kan ik u de openingszetten verklappen die leiden tot de diagrampositie. Deze openingszetten ontbraken namelijk in het stukje over Elgersma's proefschrift in Het Damspel. Hier komen ze.

Wit: E. van Dusseldorp

Zwart: K. van Bakel

- 1. 32-28, 18-22; 2. 37-32, 12-18; 3. 41-37, 7-12; 4. 46-41, 1-7; 5. 34-29, 19-23; 6. 28x19, 14x34; 7. 40x29, 10-14; 8. 35-30, 20-25; 9. 30-24, 14-20; 10. 32-28, 16-21; 11. 31-26, 11-16; 12. 37-32, 21-27; 13. 32x21, 16x27;

De '66-variant, uit de hoogtijdagen van Koeperman en Andreiko, is een feit. De jeugd van tegenwoordig kent 'n niet meer zo goed.

- 14. 44-40, 9-14; 15. 50-44, 5-10; 16. 39-34, 7-11; 17. 44-39, 3-9; Op dit moment zijn de posities identiek (de zwartspeler in de vorige partij had de zettenreeks 7-11 en 3-9 in

een andere volgorde gedaan). Er volgde ook nu 18. 28-23 etc. waarna wit won. Opvallend toch dat zwart na deze logische zettenreeks volkomen verloren kan staan.

Maar nog is het verhaal niet af. De diagramstand heb ik nóg een keer eerder op het bord gehad, en wel in de tweede helft van de jaren '70 in het jeugdkampioenschap van Nederland. Ik had wit en speelde tegen Henk Grotenhuis ten Harkel. Ik ging op dat moment alleen aan kop met 8 uit 5 en leek deze score uit te bouwen na 17..., 14-19??

Maar helaas, het zetje met 34-30 etc. kende ik nog niet. Na lang denken vond ik echter iets prach-

tigs.

Partijverloop:

- 18. 41-37(?), 19x30; 19. 36-31, 27x36; 20. 26-21, 17x26; 21. 28x17, 12x21; 22. 29x24!, 30x19; 23. 37-31!, 26x37; 24. 42x31, 36x27; 25. 38-32, 27x29; 26. 34x1.

Deze dam is **winnend**, doordat wit dankzij zwarts schijf op 10 kan komen tot de opbergactie 40-35, 1-40 en 40-44. Door stom spel liet ik niet meer alleen op kop kwam. Uiteindelijk werd ik vierde en miste voor de tweede maal in successie deelname aan het jeugd-WK na toepassing van het Sonnenborg-Berger-systeem...

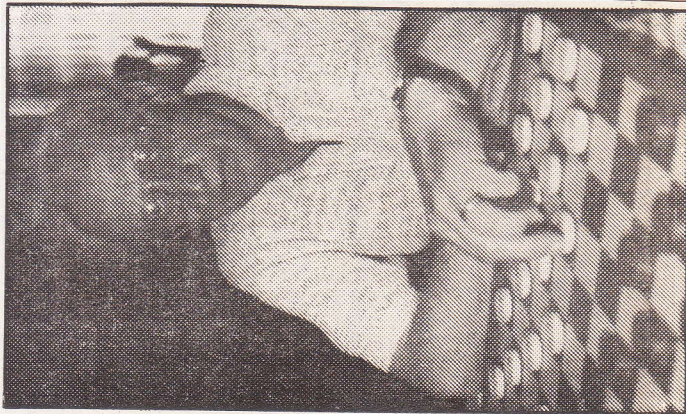

FOTO: ANP

• ISER KOEPERMAN